No. 254. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Dingsdag 25 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Heden (22 *October*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. $99\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; O. Metall. $102\frac{1}{4}$; Sp. Ardoin $17\frac{3}{4}$, $18\frac{1}{8}$, 18; Differed. $8\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Nap. renten 90; B. Tavohere 56; Sicil. 93; Rom. L. 100; Id. te Antw. $95\frac{1}{2}$; Braz. $81\frac{5}{8}$. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam $\frac{5}{8}$ pCt. verlies k. z.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 20sten October.

De heer *Molé* heeft gisteren eene conferentie gehad met den nieuwen Spaanschen gezant, den heer *de Campuzzano*, waarin gehandeld zou zijn over het nieuwe bankroet van het Spaansch gouvernement.

Het niet betalen der intrest van de Spaansche 5 pCt. werkelijke schuld op den 1sten November, heeft hier eene algemeene verontwaardiging gewekt, te meer daar het officieel berigt van het niet betalen voorafgegaan werd van voorbedachtelijk verspreidde gerustsellende berigten, waardoor menigeen is misleid geworden. Reeds vroeger in het voorleden jaar, toen het spel in de Spaansche fondsen zoo groot was, had men om een eind te stellen aan de misbruiken, daarin plaats hebbende, den verkoop op tijd verboden; doch ofschoon dit het kwaad zeer beperkt heeft, heeft het echter niet kunnen beletten dat een groot aantal kleine renteniers, verlokt door den hoogen intrest, hun geld in de nieuwe Spaansche effecten besteedden en thans de slagtoffers hunner winzucht zijn. Als het beste middel om dergelijke nadeelen voor 't vervolg voor te komen, meent men dat het gouvernement tusschen beide behoorde te treden en de notering der Spaansche fondsen, alsmede den handel door de makelaars in dat effect te beletten, gelijk zulks de heer *Villele* in der tijd heeft willen ten uitvoer brengen. De beide ministeriele bladen *le Journal des Débats* en *la Presse* wijden aan deze zaak heden een artikel, en stelt inzonderheid het eerstgenoemd blad als een geschikte maatregel voor, dat de schuldbrieven van vreemde leeningen aan het zegel onderworpen wierden, en de speculatien in vreemde fondsen beperkt door een hoog en naar het nominaal kapitaal geëvenredigd regt, alsmede de uitgifte van coupons beneden een zeker minimum, bijv. van 100 fr. verboden wierden, ten einde voor te komen, dat de kleine renteniers hun gering verzameld geld in die speculatien niet verspillen konden.

— Sommige bladen hebben gesproken van eene ongesteldheid van den koning en Mme *Adelaide*. Het ministerieel avondblad logenstraft het eerste, doch spreekt niet van 't geen ten aanzien van den koning werd gezegd.

— Men verzekert dat vorst *Leopold* aanstaanden zaturdag naar Brussel terugkeert.

— Op het kasteel van Doullens heeft men voor eenige dagen, door toeval, eene poging ontdekt van de zich daar bevindende staatkundige gevangenen om te ontvlugten. Dezelve hadden, om in hun oogmerk te slagen een gat gegraven, dat reeds twaalf voeten diepte had.

— Het dagblad *le Toulonnais* meldt de aankomst te Toulon van den luitenant-generaal *d'Erlon*, die een bevel bij het korps tegen Constantine zoude voeren, terwijl de heer *Montemart* te Algiers zoude kommanderen. Men denkt dat genoemd blad den generaal *d'Erlon* met den generaal *Damrecourt* zal verward hebben.

— Te Bordeaux heeft het gerucht geloopen, dat de britsche gezant te Madrid *Wilkiers* zoude overleden zijn. Daar intusschen de tijdingen uit Madrid van den 13den hiervan niet gewagen, houdt men dit gerucht voor ongegrond.

— Het gouvernement heeft de volgende telegrafische depeche bekend gemaakt:

» Bayonne, 18 October, half zeven des avonds,

» De fransche ambassadeur is te Madrid, den 14den, des middags, aangekomen.

» Men schrijft uit Sevilie van den 5den, dat de kapitein-generaal *Espinosa* tot op die plaats teruggetrokken is, om zich te vereenigen met de afdeeling van Cadix, den 4den te Lebrija aangekomen; hij heeft de stad tot verdediging derzelve in vier wijken verdeeld.

» *Quiroga* is insgelijks op Grenada teruggetrokken, waar hij dergelijke beschikkingen heeft genomen, evenzoo te Almeria en te Malaga." (afgebroken door de duisternis)

Voorts heeft men thans uit de spaansche hoofdstad bijzondere berigten en de dagbladen tot den 13den ontvangen. Alle, uitgezonderd de officiele Madridsche courant, die van het tooneel des oorlogs in het zuiden des rijks geen woord rept, hangen eenparig een somber tafereel op van de gesteldheid der provincie Andalusien, ten gevolge van den inval van *Gomez* in dit gewest. Immers blijkt het uit dezelve ten volle, dat *Gomez*, ofschoon nog de hoofdstad Grenada niet onmiddellijk bedreigende, niet alleen in vele voorname plaatsen is binnengedrongen en zware contributien heft, maar ook het voor weinige weken nog rustige land tot een der werkzaamste punten van den burger-oorlog heeft gemaakt; de bevolking in verscheidene kleine plaatsen en op het platte land is in opstand tegen hare autoriteiten geraakt, en zelfs is, waar men zulks het minst verwachten zou, don *Carlos* hier en daar als koning uitgeroepen; terwijl de constitutionele autoriteiten, of door verkeerd bestier, of door onderlingen naijver niets dagelijks tegen de gedachte bende ondernemen, en de nationale garde op derzelver eerst gezigt dadelijk de vlugt neemt. Uit de onderscheiden berigten, zoo door de dagbladen als door de bijzondere tijdingen medegedeeld, blijkt, dat de bewuste bende – die eigenlijk uit onderscheidene vereenigde benden bestaat en in een berigt wordt opgegeven 5 à 6000 man sterk, en van een woest voorkomen en uiterst ruwen aard gezegd te zijn — te Ubeja al de door de eigenaars verlaten woningen moet hebben geplunderd; te Baena heeft men daarop in schikking met de karlisten zoeken te komen en hebben deze zich vergenoegd met 260,000 realen, een aantal stukken laken en de monteringen en wapenen der nationale garde te vorderen; te Montoro, Villacarrillo hebben zij op gelijke wijze gehandeld en daarenboven rekruten medegenomen. Des avonds van den 30sten September is *Gomez* te Cordua binnen getrokken; de in het inkwisitie-gebouw verschanste troepen hadden den vrijen aftogt willen bedingen, maar dezelve werd hun geweigerd; droevige tooneelen moeten er daarop zijn voorgevallen. Te Rute had men *Karel V* uitgeroepen, doch hadden de constitutionelen een aantal lieden hunne roekeloosheid met den dood doen bekoopen. De troepen onder *Escalante* uit Malaga getrokken, 1200 man sterk, waaronder twee kompagnien koninklijke garde, waren den 5den door een deel der bende van *Gomez*, 3000 man omtrent sterk, overvallen en volkomen geslagen. Sommigen der vlugtelingen waren, zonder ophouden, 12 uren lang, tot Grenada toe gevloden. Te Almunecar was eene zamenspanning ten voordeele van don *Carlos* ontdekt, doch door *Quiroga*, die te Grenada kommandeert, bedwongen; de hoofdaanlegger was te Grenada gefusilleerd. Te Priego, Rute en op andere plaatsen had men don *Carlos* geproclameerd. *Quiroga* eindelijk, had in het Alhambra te Grenada een deel levensmiddelen en krijgsvoorraad doen bijeen brengen, ten einde in geval van nood met de troepen derwaarts te trekken; zulks had echter veel ontevredenheid verwekt onder de bevolking, als die begreep, dat zij aan de bandeloosheid der bende van *Gomez* stond prijsgegeven te worden. Het Madridsch dagblad *l'Espagnol*, 't welk verzekert in de beste kringen der hoofdstad te hebben hooren zeggen, dat 2000 konstitutionelen zich in de citadel van Cordua aan *Gomez* hebben overgegeven, besluit zijn overzigt van de gesteldheid van Andalusien in dezer voege:

» De droevige gebeurtenissen van Andalusien kent iedereen, alhoewel het gouvernement van dezelve niet gewaagt. Men weet dat sommige miliciens van Cordua zich overgegeven hebben andere gefusilleerd zijn, dat de kolom van *Escalante* geslagen is. Sedert lang zien wij, waar het gemis van krijgstucht bij den soldaat heenvoert. De velden van [illegible] en die van Baena leveren er de treurige gevolgen van op. Wij zullen hetzelfde zeggen van de verdeeling des bevelhebberschaps. Is het niet ongerijmd, dat er in elke provincie eene plaatselijke autoriteit is, terwijl de geheele natie door den vijand wordt bedreigd? Ziet hetgeen in Andalusien omgaat. Op de tijding van *Gomez* aantogt, nemen 15,000 nationale gardes de wapenen op, maar heeft men hen bevelen gegeven, heeft men een operatie-plan beraamd? Te Jaen houdt de militie *Gomez* een oogenblik tegen; te Cordua moet zij zich overgeven; die van Sevilie wil zich niet bewegen; die van Cadix gaat niet verder dan tot Xeres, die van Malaga onderneemt een roekeloozen togt, verliest haar geschut en hare wapenen. Door den geest van lokaliteit, bij gemis van plan en eenheid, bezwijkt geheel Andalusien, en zal *Gomez* de eene provincie na de andere van hetzelve, geheel op zijn gemak, doorkruisen!"

Rodil wordt thans gezegd aan het hoofd van 10,000 man, Miqueltura, in la Mancha, verlaten te hebben, om in Andalusien te trekken.

De berigten van de grenzen behelzen weinig bijzonders.

— Ter beurze van heden (20 *October*) waren genoteerd: 5 pCt. kont. 105,80; op tijd 105,95; 3 pCt. kont. 78,65; op tijd 78,80; Nap. renten 97,35; Sp. Ardoins $19\frac{5}{8}$; Difered. $8\frac{1}{4}$; Pass. $5\frac{1}{4}$; Rom. L. $101\frac{7}{8}$.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten October.

Laatstleden Vrijdag is de commissie van de Tweede Kamer, belast met het opmaken van een adres van antwoord op Zr. Ms. aanspraak, vergaderd geweest. Zaturdag is de kamer in comité-generaal vereenigd geweest, waarin, naar men verneemt, het ontwerp van genoemd adres naar de sectien is verzonden. Heden zal de kamer op nieuw eene vergadering met gesloten deuren houden, waarin over het adres van antwoord zal beraadslaagd worden.

— Laatstleden Vrijdag avond, heeft in de Luthersche Kerk te 's Gravenhage, het aangekondigd huishoudelijk muzijkfeest plaats gehad van de maatschappij: *tot bevordering der Toonkunst*, afdeeling 's Gravenhage. Het feest heeft wederom ten volle aan de verwachting beantwoord, en is ten algemeenen genoege en in de beste orde, zoo binnen als buiten, ook door de zorg der policie, afgeloopen, niettegenstaande den zoo grooten toevloed van aanwezigen. De door ruim 130 leden zoo van de algemeene zangvereeniging der afdeeling, als van de Koninklijke hofkapel en eenige daartoe uitgenoodigde liefhebbers uitgevoerde stukken, wa-

ren: 1ste afdeeling, *Hymne*, van *Beethoven*, en het 1ste deel van *das Weltgericht*, von *Schneider*, 2de afd., de 2de en 3de deelen van ditzelfde stuk. Het geheel werd bestuurd door den hofkapelmeester, den heer *J. H. Lubeck*; de solo's werden uitgevoerd door mejufvrouwen *Hoppenbrouwer*, *J. van Hove* en *M. L. Morell* voor de sopraan; door mejufvrouwen *J. Aarse*, *C. P. Achenbach* en *Fastré* voor de alt; door de heeren Mr. Jhr. *H. van Alphen*, *E. G. Lagemans* en *G. J. Nazetskin* voor den tenor, en door de heeren *J. van Hove* en *F. W. Soury* voor de bas. Allen, zoowel de solo's als choorzangers en het orchest, hebben zich uitmuntend van hunne taak gekweten, en bij het eindigen van het feest viel hun het algemeene gejuich der toehoorders ruimschoots ten deel. De verdienstelijke heer directeur *Lubeck* heeft zich op nieuw bij dit feest eenen regtmatigen lof verworven.

— Z. K. H. de Grootvorst *Michael* is ll. woensdag, van 's Gravenhage komende, te Nijmegen gearriveerd en heeft den volgenden dag de reis over Cleve naar Frankfort voortgezet.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de bij het Nederlandsche hof nieuw benoemde Oostenrijksche gezant, de graaf *von Senfft Pilsach*, die hoofdstad verlaten heeft, om zich naar 's Gravenhage te begeven.

— Men schrijft uit Hoorn, dat aldaar eenige dagen geleden een detachement van 50 mariniers met een officier is doorgekomen en, zich naar Medemblik begevende, om er tot wacht te verstrekken aan het Instituut voor de adelborsten der marine. Men leidt hieruit af, dat die inrigting derhalve voor eerst nog te Medemblik zal gevestigd blijven.

— Op den 28sten dezer zal van Harderwijk naar het Nieuwe Diep weder vertrokken een detachement van 200 manschappen, onder bevel van den 2den luitenant *Rottiers*, vergezeld van de 2de luitenants *Noman*, *Esser* en *Bronkhorst*, alsmede van den officier van gezondheid *Scholten*, bestemd om met het koopvaardijschip *Flevo* met den eersten gunstigen wind naar Java te worden overgevoerd.

— Volgens eenen bijzonderen, te 's Hage ontvangen brief, geschreven in Duins, den 15den dezer, lag Zijner Majesteits korvet *Castor*, kapitein-luitenant *Ampt*, aldaar ter reede, wachtende op eenen goeden wind; ook nog twee andere Nederlandsche oorlogschepen (waarschijnlijk Zr. Ms. korvet *Hippomenes* en de brik *de Pellikaan*) lagen aldaar geankerd. De *Castor*, die den 6den October jl. de reede van Texel had verlaten, heeft acht dagen door storm en tegenwind in het kanaal vertoeft; alles was echter wel aan boord, en men had geene schade bekomen. Bij het sluiten van opgemelden brief keerde de wind ten beste.

— In een ander gedeelte van ons blad, de *Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen*, is vroeger gewag gemaakt van de reis, die de Fransche hoogleeraar *Cousin*, een der hoofd bestuurders van het openbaar onderwijs in Frankrijk, onlangs door sommige Noord-Nederlandsche gewesten gedaan heeft, met het doel om wegens den toestand der scholen en instellingen van onderwijs aldaar narigting in te winnen. Thans leest men in den Franschen *Moniteur* van den 17den October:

» De heer *Cousin*, die van zijne reis door Holland is teruggekeerd, woonde gisteren de zitting van de akademie voor de zedekundige en staatkundige wetenschappen bij, en heeft aan dezelve aangekondigd, dat hij eerlang de door hem gedurende zijne reis verzamelde opmerkingen over de instellingen van openbaar onderwijs, en vooral ook over de lagere scholen, in een land, hetwelk in dit opzigt tot de verst gevorderde van Europa behoort, aan de akademie zou mededeelen. De verzamelde leden hebben met levendige belangstelling de aankondiging van zulk eene mededeeling door den beroemden schrijver van het *Verslag over het openbaar onderwijs in Pruissen* aangehoord."

— Het verschijnsel van het Noorderlicht, hetwelk men in de vorige week op onderscheidene plaatsen van ons vaderland, onder anderen ook hier, heeft waargenomen, heeft men tevens, naar nu van onderscheiden kanten gemeld wordt, ook in Belgie, den Elzas, Zwabenland en langs den Rijnstroom opgemerkt.

— De heer *Antonie van Aken*, die zich, met zijne menagerie, gedurende de afgeloopen kermis, in de stad Groningen bevond, heeft, in gezelschap van deszelfs zesjarigen Luipaard, een afscheidsbezoek afgelegd op de studenten-societeit aldaar. Zonder eenige teekenen van wildheid, liep het dier tusschen de verraste studenten door, en scheen bijzonder vermaak in de algemeene liefkozingen te stellen, terwijl het geen de minste sporen van valschheid aan den dag legde.

De brusselsche bladen melden, dat de officieren der engelsche marine met verlof afwezig, althans die zich in Belgie bevonden, van de admiraliteit te Londen onverwacht bevel hadden gekregen om, 't zij op de schepen, of in de havens, waartoe zij behooren, terug te keeren.

— De zoon van den heer *Ch. de Brouckere*, *Eduard de Brouckere*, secretaris op het ministerie van buitenlandsche zaken te Brussel, is plotselijk te Chalons overleden, op reis zijnde tot herstel zijner gezondheid.

De ontvangen Londensche berigten tot Zaturdag morgen deelen geene staatkundige berigten mede, dan die uit Makrid van den 13den welke de inname van Cordua en van het fort dier stad door *Gomez* bevestigen, gelijk mede den bijval aan de zaak van don *Carlos* in een deel van Andalusien.

— Ter Londensche beurs van vrijdag, 21 dezer, waren genoteerd: 3 pCt. gecons. $88\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; dito 5 pCt. $99\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Spanje Ardoin $19\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Uitgest. $8\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Pass. $5\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Portugal 3 pCt. $33\frac{1}{2}$; dito nieuwe 51.

De *Weener Zeitung* hield dezer dagen de voor de tegenwoordige regering nieuw vastgestelde groote, middelbare en kleine titulatuur, benevens de uitvoerige beschrijving van de dien overeenkomstige groote, middelbare en kleine keizerlijke wapenschilden. De groote titel van den Keizer luidt als volgt: » Wij, *Ferdinand* de eerste, door Gods genade Keizer van Oostenrijk, koning van Hongarije en van Bohemen, van dezen naam de vijfde; koning van Lombardije en Venetie, van Dalmatie, Croatie, Sclavonie, Galicie; Lodomirie en Illyrie; koning van Jeruzalem, enz.; Aartshertog van Oostenrijk, Groot-hertog van Toskane; hertog van Lotharingen, van Salzburg, van Stiermark, Karinthie, Krain; Grootvorst van Zevenbergen, Markgraaf van Moravie; Hertog van Opper- en Neder-Silezie, van Modena, Parma, Piacenza en Guastalla, van Auschwitz en Zator, van Teschen, Friaul, Ragusa en Zara; Vorstelijk Graaf van Habsburg, van Tyrol, van Kijburg, Görz en Gradiska; Vorst van Trient en Brixen; Markgraaf van Opper- en Neder-Lausitz en Istrien; Graaf van Hohenembs, Feldkirch, Bregenz Sonnenberg enz., Heer van Triest, Cattaro en van den windischen Mark.

— Om een denkbeeld te geven van de uitgebreidheid van den engelschen handel, wordt medegedeeld, dat het aantal engelsche koopvaardijschepen bedraagt een getal van 24,280, waarvan de gezamenlijke inhoud groot is 2,533,685 tonnen, en de bemanning 66,583 personen bedraagt. Bovendien had men in de kolonien nog 3579 koopvaardijschepen, van te zamen 214,878 tonnen inhoud en met 15,059 man equipaadje. Engeland heeft dus in 't geheel 27,859 koopvaardijschepen.

— Hoe voorzigtig men moet zijn met het begraven van schijndooden, leert weder eene onlangs te Hermannstadt, in Zevenbergen, voorgevallen ontzettende gebeurtenis. De luitenant-kolonel *Blasser*, luitenant-auditeur-generaal en justisie-referendaris bij het Zevenbergsche generaal militair kommando, overleed, naar men meende, aan de *cholera* en werd begraven. Kort daarna werd in zijne nalatenschap een kostbare ring vermist, en een van zijne bedienden, die verdacht werd denzelven te hebben ontvreemd, beweerde, dat zijn heer dien ring steeds aan zijnen vinger droeg en dat dezelve waarschijnlijk daaraan bij zijnen dood gebleven was. Het lijk werd dus opgegraven, en nu bevond men, tot groote ontsteltenis van allen, die daarbij tegenwoordig waren, dat de ongelukkige luitenant-kolonel, na zijne ter aardebestelling, uit den schijndood ontwaakt en eerst daarna werkelijk gestorven was, waarvoor ten bewijze strekte, dat het lijk op den buik lag, en het vleesch aan handen en armen was afgeknaagd.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten October.

In den nacht van maandag op dingsdag heeft er op het kasteel der Tuilerien weder eene buitengewone beweging en onrust geheerscht, en moest de gewapende magt de vertrekken, gangen en kelders van het kasteel hebben doorzocht. Men sprak van kwade gezindheden die men onder de werklieden in het gebouw zou hebben ontdekt; de eigenlijke oorzaak schijnt echter onbekend. Onder de agenten van politie en stads-sergeanten merkt men dezer dagen ook veel beweging; zij zouden vooral op de republikeinsche vereenigingen in de hoofdstad een wakend oog houden.

— Vorst *Leopold* van Belgie heeft zijn verblijf alhier tot aanstaanden Dingsdag verlengd; dagelijks heeft hij conferentien met den koning. -- Ook de Nederlandsche gezant heeft een lang gehoor bij Z. M. gehad.

— De hertog *van Broglie* is voor eenige dagen op reis naar Duitschland gegaan en schijnt alzoo aan eene wederintreding in het bestuur in 't geheel niet te denken; daarentegen zegt men, dat de heer *Sauzet* hoop voedt van nog vóór de aanstaande zitting weder in 't ministerie te geraken.

— De algemeene meening is, dat de commissie, die voor eenige dagen door den heer *Guizot* werd benoemd, om maatregelen tegen het nadeel van den nadruk buitenslands te beramen, ten minste weinig afdoende zal uitwerken, daar het in alle geval buiten de magt is, om iets te beletten 't geen in een ander land in 't belang van dat land geschiedt, zoodat er ook langs den weg van onderhandeling weinig goeds te hopen is. Dergelijke commissien zijn reeds in 1826 en in 1830 benoemd geweest, doch haar arbeid was van dien aard, dat men het voor noodeloos gehouden heeft denzelven aan de kamers voor te leggen.

— Men zegt dat de heer *Molé* een courrier met depeches voor onzen gezant te Madrid afgezonden heeft, met last om tegen de niet-betaling der intrest klagten in te brengen.

— Volgens het verhaal van een reiziger van de spaansche grenzen gekomen, ontvangen de karlisten nog dagelijks toevoer van de

grenzen ; de levensmiddelen en krijgsvoorraad worden over de Biddassoa, die onzijdig is, van de hoogte van Behobie tot naar Irun opgevoerd.

— Het slot der telegraphische depeche uit Bayonne, 't welk gisteren ontbrak, luidt als volgt :

»Men schrijft ook dat *Gomez* Cordua niet verlaten heeft dan nadat hij het fort, stad ingenomen, alwaar de autoriteiten en de miliciens de wijk genomen hadden. Niets nieuws heeft men aangaande zijnen marsch na het vertrek van Alcala. *Rodil* was den 8sten te Consuegra.

Het ministerieel avondblad deelt voorts nog de volgende, deels reeds bekende tijdingen mede :

» Perpignan, 18 october.

» Den 8sten heeft *Gomez*, op 12 uren afstands van Malaga, 1200 man door *Escalante* gekommandeerd, volkomen geslagen. Hijzelf heeft zich slechts met 8 man gered. Het volk te Malaga heeft een oud geneesheer met zijnen zoon, die onder verdenking lagen van karlistischgezind te zijn en door de militaire commissie waren vrijgesproken, vermoord. De gemeenschap tusschen Madrid en Andalusien is afgebroken, door de benden die de engten bezet houden.

» Het leger van het centrum heeft zich den 7den van Beceite meester gemaakt ; na *Torravelli*, die 80 man verloren heeft, geslagen te hebben, en *Forcadell* den 13den te Vanasa, verscheiden benden van het gebergte vervolgende ; hij is den 14den te Barcelona gekomen, vele erking komende vragen.”

Het gouvernement moet voorts berigten uit Madrid tot den 16den ontvangen hebben, doch van dezelve is niets uitgelekt, dan dat er den vorigen dag eene rijzing van 2 pCt in de renteloose schuld had plaats gehad, en dat het door de karlisten verspreid gerucht, van den intogt van *Gomez* te Sevilie was gebleken onwaar te zijn. Overigens heeft men omtrent den togt van *Gomez* heden niets naders vernomen; volgens sommigen zou hij door de provincie Murcia naar Neder-Arragon zoeken terug te keeren, doch hem dit moeijelijk vallen, naardien hem de afdeeling van *Rodil* dan in den weg zoude staan.

— Door de bladen wordt thans een rapport van den generaal *Alaix*, die *Gomez* te Villa Robledo geslagen heeft en hem sedert langzaam vervolgt, aan den generaal *Quiroga*, van den 4den dezer, medegedeeld ; daarin kondigt hij aan dat hij in Andalusien is gevallen en *Gomez* spoedig hoopt te achterhalen. Hij had dien dag een marsch van 17 spaansche uren gemaakt, dacht den 5den Baijlen en den 6den Andujar te bezetten. Geen geld hebbende om zijne soldaten te betalen, verzocht hij den generaal *Quiroga* hem daarin te hulp te komen.

Van de grenzen wordt nader gemeld, dat de christinische generaal *Puon* de bende van *Sanz*, die in Asturien wilde dringen, geslagen en wel 1,500 gevangenen zoude gemaakt hebben. Voorts had de generaal *Gran* den 9den Lodosa verlaten, en zich met 10 bataillons en een deel van het vreemd legioen op Burgos gerigt. Deze beweging was noodzakelijk geworden, door die van eenige karlistische bataillons, uitgezonden om de expeditie van *Sanz* te ondersteunen.

— De welbekende *van Halen*, van wien men sedert een geruimen tijd niets vernomen had, schijnt den eed aan de constitutie van 1812 niet te hebben willen afleggen, en door tusschenkomst van den belgischen zaakgelastigde te Madrid zijne demissie te hebben gekregen.

— De fondsen waren heden (21 *October*) genoteerd : 5 pCt. kont. 105,75 ; op tijd 105,80 ; 3 pCt. kont. 78,70 ; op tijd 78,65 ; Nap. rent. 97,70 ; Sp. Ardoin 19 ¾ ; Difered. 8½ ; Passieve 5 ¼ ; Rom. L. 101 ¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten October.

Z. K. H. de Prins *Albert* van Pruissen is den 17den dezer te Berlijn aangekomen.

— Uit Coblentz schrijft men dat de Groothertog *van Saxen Weimar* met zijnen broeder, den hertog *Bernhard*, zich tegenwoordig aldaar bevonden en er nog eenigen tijd verblijven zouden.

— Op den 19den is het klooster te Oberwezel met daarbij gelegen gebouwen aan de familie *Clesius* te Coblents behoorende een prooi der vlammen geworden.

— De wijnoogst van dit jaar is op den 24, 25 en 26sten dezer vastgesteld.

— Uit Warschau schrijft men, dat Z. M. de Keizer van Rusland, gedurende deszelfs verblijf te Schembar, bij onderscheiden dekreten een aantal militairen van hoogen rang met goederen in Polen heeft beschonken; onder anderen ontving de luitenant-generaal *Kreutz* een deel landgoederen, waarvan de jaarlijksche inkomsten op 20,000 poolsche guldens worden geschat ; de luitenant-generaals *Sievers* en *Hegmann* kregen goederen van niet veel mindere waarde.

— De bijeengeroepen buitengewone zitting van den Zwitserschen landdag is den 17den dezer te Bern geopend met eene aanspraak van den president *Tscharner*, waarin hij aankondigde, dat het besluit omtrent de zaak van *Conseil* de reden was van de bijeenroeping dezer buitengewone vergadering. Een tweede punt had den landdag moeten zijn voorgelegd geworden, de weigering namelijk van het kanton Waadt om tot het besluit van den landdag betrekkelijk de vreemde vlugtelingen toe te treden ; maar het uitvoerend bewind had de gelukkige tijding uit Waadt ontvangen, dat dit kanton zijne bijzondere meening had opgeofferd, uit aanmerking der omstandigheden waarin het vaderland verkeert en ter liefde van de eendragt. Door den afgevaardigde van Solothurn, *Munzinger*, werd daarop verlangd, dat de zittingen geheim zouden zijn, aangezien hij mededeeling wenschte te hebben van de diplomatische stukken, wier bekendheid aan het publiek ongepast was; doch hij trok zijn voorstel weder in, toen de kwestie te berde kwam om eene kommissie van zeven leden te benoemen, aan welke de aanhangige zaak, betrekkelijk de geschillen met Frankrijk, zou worden voorgelegd en aan welke de onderscheiden instructien der afgevaardigden zouden in handen gesteld worden, opdat dezelve des geraden verklaren waarin die instructien waren gesteld, de discussie zou vervolgens loopen over het rapport dezer commissie. Bij de beraadslagingen hierover gehouden, kwamen de onderscheiden gevoelens voor den dag. De oude of zoogenoemde Santische kantons, te weten, Uri, Unterwald, Zug, Neuenburg, Frijburg Schwijtz en Bazelstad verwierpen dit voorstel, dat echter door de overige het de meerderheid uitmakende, aangenomen werd. De bedoelde commissie werd vervolgens benoemd en bestaat uit de heeren *Tscharner*, president en afgevaardigde van Bern ; *Keller*, van Zurich ; *Monnard*, van Waadt ; *Amrhijn*, van Lucern ; *Kern*, van Thurgau ; *Vogel*, van Appenzell en *Maillardoz*, van Frijburg. Naar deze keuze zou men mogen opmaken, dat de partij der beweging ; of die tot tegenstand in de onderhevige kwestie is gestemd, de overhand zal behouden. Men herinnert zich o. a., dat de fransche diplomatie verlangd had, dat de heeren *Keller* en *Monnard* niet als afgevaardigden gekozen wierden ; de een is geweest rapporteur in de zaak van *Conseil* en de ander lid der commissie, terwijl de heer *Chambrier*, afgevaardigde van Neuenburg, die onder den vorigen landdag bij alle commissien van eenigen belangrijken aard als lid gekozen werd, thans werd voorbijgegaan. Men ziet met verlangen de verdere beraadslagingen te gemoet.

Van de Zwitsersche grenzen schrijft men, dat de blokade aan de fransche zijde op sommige punten ; als op de wegen op Besançon en Belfort, zeer streng gehandhaafd wordt, terwijl zij op andere, als in de fransche kantons Maiche, St Hypolite, de afsluiting slechts een paar dagen had geduurd.

— Te Weenen heeft de nieuwe turksche gezant, *Fehrik Ahmed-pacha*, den 14den eene lange conferentie gehad met den vorst *van Metternich*. Laatstgemelde zou een glansrijk diner geven ter eere van den nieuwen gezant. — Te Weenen werd binnen kort verwacht de pruissische gezant te Konstantinopel *von Konigsmark*, zich met verlof naar Berlijn begevende. Binnen kort zullen alzoo de engelsche, fransche en pruissische gezanten te Konstantinopel, van hunne posten afwezend zijn.

— De turksche courant *Tekwimi Wekaji*, van den 10den September, de wisseling van de turksche gezanten te Londen en Parijs, *Nuri*-Effendi en *Reschid*-bey, vermeldende, zegt, dat zulks om geene andere reden is geschied, dan omdat de luchtgesteldheid van Londen nadeelig voor de gezondheid was van den eersten der beide genoemde gezanten ; terwijl overigens zij beide, door de hoven bij welke zij respectivelijk geaccrediteerd waren, steeds met de meeste onderscheiding waren behandeld geworden.

— Te Weenen waren den 15den October genoteerd : 5 pct. Metall, 103 ¼ ; 4 pct. 100 ; 3 pct. 75½ ; Bankactien 1550.

RIDDERORDERS

Zie hier eene opgave van de tegenwoordige voornaamste Europesche ridder-orders en onderscheidings-teekenen.

Baden : Orde van getrouwheid, van militaire verdiensten, van den Leeuw, medaille van militaire verdienste, dienst-onderscheidingsteeken.

Beijeren : Orde van St. Hubert, van St. George, militaire order van Maximiliaan, van burgerlijke verdienste, van St. Michiel, koninklijke orde van Lodewijk, van Theresia, van Elisabeth.

Belgie : Orde van Leopold, ijzeren kruis.

Beide Sicilien : Order van den H. Januarius, van St. Ferdinand, van St. George, van Frans I.

Brunswijk : Orde van Hendrik den Leeuw, kruis van verdienste, militair onderscheidings-teeken.

Denemarken : Orde van den Olyfant, Dannebrogsorde, drie eer-medailles.

Engeland : Orde van den kousenband, van den distel, de Bath-orde, die van St. Patrick.

Frankrijk : Legioen van eer, Julij-kruis, orde van St. Michiel.

Griekenland : Orde van St. Michiel en St. George, van den Verlosser.

Hanover : Guelphen-orde.

Hessen : (Groothertogdom) twee orders.

Kerkelijke Staat: Orde van Christus, van den gouden spoor, van St. Jan van Latran, van St. George, van St. Jan van Jeruzalem; twee militaire medailles.

Keur-Hessen: Drie decoratien.

Lucca en Parma: twee idem.

Noord-Nederland: Willems-orde, van den Nederlandschen Leeuw, metalen kruis, onderscheidingsteeken van den veldtogt op Java, van de citadel van Antwerpen.

Oostenrijk: Orde van het gulden Vlies, orde van Maria Theresia, orde van Stephanus, van Leopold, van de ijzeren kroon, van Elisabeth Theresia, van het sterrenkruis, van de Duitsche orde, van St. Jan van Jerusalem, van Maltha, van St. Johannes den dooper, medaile voor militaire verdiensten, gouden en zilveren kruis voor de geestelijken die zich in oorlogstijd onderscheiden, medaille van burgerlijk eerbewijs, onderscheidingsteeken voor de veteranen.

Portugal: Orde van Christus, van St. Jacobus, van militaire verdienste, van den Toren en den Degen, van de Ontvangenis, van Isabella, van dom Pedro.

Pruissen: Orde van den zwarten Adelaar, van den rooden Adelaar, van Verdienste, van St. Jan, van Louisa, van het ijzeren kruis.

Rusland: Orde van St. Andreas, van St. Catharina, van St. Alexander-Newsky, van den witten Adelaar, van St. Stanislaus, van militaire verdienste, eene voor onberispelijken diensttijd.

Sardinien: orde van de Annonciade, van St. Maurits, van Savoye burgerlijke orde; medaillen.

Saxen: order, van de Saxische kroon, van St. Hendrik, van burgerlijke verdienste eene medaille.

Saxen-Weimar, Saxen-Altenburg, Coburg-Gotha en Meiningen, te zamen vijf decoratien.

Spanje: militaire orde van St. Jacobus, van den Degen, van Mitha van Calatrava, van Alcantara, van J. Chr. en van St. Petus, van onze lieve Vrouw van Montisat, van het gulden Vlies, van Karel III, van de koningin Maria Louisa, van St. Ferdinand, van St. Kermenungilde, van Isabelle de Katholijke, en van Maria-Louisa-Isabella.

Wurtemberg: van den gouden Adelaar van militaire verdienste, van burgerlijke verdienste, van de kroon, van Frederik, eene medaille.

Zweden: de Serap yns-order, van het zwaard, van de Poolstar, van Wasa van Karel XIII; twee medailles.

Derhalve te zamen omtrent 140 decoratien.

Handelwijze der Vereenigde Staten omtrent de TSCHIROKEZEN.

Uit den *Boston-Atlas* ontleenen wij het volgende:

» De Tschirokezen-natie maakt eene bevolking van tusschen de 20 en 30,000 zielen uit. Lang reeds voor het staatkundig bestaan der Vereenigde Staten waren zij een vrij en onafhankelijk volk, en als zoodanig hebben wij hen erkend in een dozijn plegtige verdragen, waarin wij hun eigendom en hunne onafhankelijkheid op het uitdrukkelijkst hebben gewaarborgd. Bij eene overeenkomst tusschen Georgie en het bestuur der Vereenigde Staten werd bepaald dat, in geval men de Tschirokezen kon bewegen om land af te staan, dit alsdan met Georgie zou vereenigd worden. Dit verdrag scheen evenwel geheel noodeloos te wezen, want de Tschirokezen hebben sedert verscheidene jaren hun zwervend leven en hunne geliefkoosde jagt grootendeels vaarwel gezegd en in eene volksvergadering besloten om voortaan, onder geene voorwaarde hoegenaamd, iets van hun grondgebied af te staan. Zij namen eenen republikeinschen regeringsvorm en geschrevene wetten aan; zij legden zich op den landbouw en veeteelt toe; legden plantagiën aan, bouwden huizen, scholen en kerken, en hun aantal nam toe, terwijl vroeger de bevolking hoe langer hoe meer afnam. Dit verontrustte de Georgiers niet weinig; en toen er, eenige jaren geleden, goudmijnen in het land der Tschirokezen werden ontdekt, toen konde de Georgische hebzucht zich niet langer intoomen. Om de Tschirokezen uit hun land te verdrijven, werd het gezag der Vereenigde Staten en de talrijke verdragen, waarbij wij de Tschirokezen hunne eigene wetten en gebruiken, mitsgaders het rustig bezit van hun land verzekerden, openlijk verguisd en de wetgeving van Georgie nam een *bill* aan, ten gevolge waarvan de wetten van Georgie op het land der Tschirokezen van toepassing werden gemaakt en de aldaar bestaande verordeningen, alsmede de regeringsvorm werden afgeschaft. Er werden eene soort van landsregering en onderscheidene geregtshoven in het land der Tschirokezen ingevoerd; doch zij zelven werden van alle burgerregten beroofd; ook mogten zij niet als getuigen tegen eenen Georgier optreden. Nu werd het land der Tschirokezen door met Georgische fortuinzoekers overstroomd, die zich straffeloos alle soort van knevelarij en misdaad konden veroorloven. Maar dit zelfs deed de Tschirokezen hun land niet verlaten; zij droegen hun lijden met geduld, wendden zich tot het centraal bestuur, en hoopten te vergeefs dat het gevoel van regt en billijkheid in het gemoed der Georgiers zou ontwaken. Eenige zendelingen, die geweigerd hadden de opgedrongen wetten te gehoorzamen, en de opperheerschappij van Georgie te erkennen, werden gevangen gezet. Zij rigtten hunne klagten tot het hoogste geregtshof der Vereenigde Staten, en dit oordeelde dat de invoering der georgische wetten in het Tschirokezen-land onwettig en daardoor krachteloos was. Generaal *Jackson* was echter van een ander gevoelen; hij weigerde de uitspraak der regtbank ten uitvoer te doen leggen, en dezelve werd dus tot eene doode letter gemaakt. Toen desniettemin, en in weerwil van alle onderdrukking de Tschirokezen nog in hun land bleven, nam men zijne toevlugt tot andere middelen om hen te verdrijven. Er werd eene groote *land-loterij* opgerigt, en het land der Tschirokezen werd daarin in groptere of kleinere gedeelten verspeeld. De gemeentebesturen dreven vervolgens de vroegere bezitters geweldadig uit de huizen die zij gebouwd, van de velden die zij beplant hadden. Gelukkigerwijs lag een deel van hun gebied binnen de grenzen van Alabama en Tennesse, en het strekt dezen staten tot eere dat zij met hunne georgische naburen geene gemeene zaak hebben gemaakt, noch hun voorbeeld willen volgen. De Tschirokezen werden inmiddels door afgezanten van het centraal bestuur bezocht, die hun de verzekering gaven dat de Vereenigde Staten hen tegen de onderdrukking der Georgiers niet kon en niet wilde beschermen, en dat hun niets overbleef, dan om eene som gelds voor het verlies hunner landerijen aan te nemen en zich ten westen van den Mississippi terug te trekken. De Tschirokezen, ziende dat zij op geene billijkheid konden hopen, besloten om voor de noodzakelijkheid te bukken, en boden daarom aan om het land te verlaten, als men hun de wezenlijke waarde van hun eigendom wilde uitbetalen. Er werden verscheidene malen onderhandelingen aangeknoopt, daar de regering niet zoo veel wilde geven als de Tschirokezen eischten; en het bestuur besloot ten laatste om eene bepaalde som te reiken, ten einde de Tschirokezen onverwijld verwijderd wierden. Tot dat einde werd er een geestelijke, de heer *Schimmerhorn* naar hen heen gezonden, die, zonder de bestaande overheden te raadplegen, omstreeks 2 of 300 der onaanzienlijkste Tschirokezen bijeen zamelde en het zoo ver bragt dat zij een hen voorgelegd verdrag onderteekenden. Terstond stelde het negentiende gedeelte der Tschirokesche bevolking eene protestatie op, waarbij zij verklaarden dat het bewuste verdrag in geenen deele verbindende voor hen was. Deze protestatie werd aan het Congres ingezonden en te gelijker tijd eene deputatie naar Washington afgevaardigd om zich tegen de ratificatie van dit verdrag te verzetten. Desniettegenstaande is hetzelve door den voorzitter en de beide huizen van het Congres bekragtigd geworden. Men heeft de Tschirokezen aangekondigd dat zij zich aan het verdrag moeten onderwerpen; en op hetzelfde oogenblik zijn er troepen aan hunne grenzen bijeen getrokken om de uitvoering van hetzelve met de bajonet te bewerken. Het verdrag bepaalt dat, in een tijdsbestek van twee jaren, de gansche natie der Tschirokezen naar gene zijde der Mississippi verbannen moet wezen. — Een geheel volk wordt op die wijze uit zijn vaderland verdreven, en gedwongen om verscheidene honderd mijlen ver te trekken, en dat wel door hetzelfde Congres en hetzelfde volk dat met afschuw en verontwaardiging is vervuld over de handelwijze van Mexico jegens Texas, en dat zegt, uit de reinste lief de voor vrijheid en regt, bereid is om op staanden voet een oorlog te beginnen!"

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam van Zondag 23 October zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgegaan: Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; dito 5 pCt. $100\frac{3}{8}$; Kansbilletten f $21\frac{7}{8}$; Ardoins 85 £ $18\frac{1}{8}$, 18; passieve $5\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$.

*** ONDERTROUWD:

Mr. H. F. DE GREZ,

EN

JONKVROUWE E. J. C. M. DE ROY.

BREDA, 23. October 1836.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.